

این سوی آسمان

گزیده زندگینامه، افکار و شخصیت های علوم کیهان و اخترشناسی
جلد دوم

گردآوری و پژوهش

سید عبدالامیر شیرازی

انتشارات آموزش و پژوهش بوعلی

آدرس: تهران، میدان ولیعصر، نرسیده به خیابان زرتشت، کوچه ناصر،
پلاک ۳۲، واحد ۳ تلفن: ۰۲۱-۸۶۰۳۷۴۲۸ • boulipub@gmail.com

سرشناسه	سید عبدالامیر، شیرازی-۱۳۴۱
عنوان	این سوی آسمان (گزیده زندگینامه دانشمندان و شخصیت‌های علوم کیهان و اخترشناسی (جلد دوم)
مشخصات نشر	تهران، انتشارات آموزشی و پژوهشی بوعلی ۱۳۹۸
مشخصات ظاهر	۲۱۷ صفحه، جدول، عکس.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۷۶۹-۴۳-۳
شابک دوم	۹۷۸-۶۲۲-۶۷۶۹-۴۲-۶
نوعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	نجوم - سرگذشت‌نامه
رده‌بندی دی‌جی	QB۳۵
رده‌بندی دیوئی	۵۲۰/۹۲۲
شماره کتابشناسی ملی	۵۸۰۴۲۹۰
ناشر	انتشارات آموزشی و پژوهشی بوعلی
مدیر مسئول	سیده نیلوف شامرادی
مدیر اجرایی	محمدهادی احمدی
صفحه آرای و طراحی جلد	انتشارات آموزشی و پژوهشی بوعلی
تیراژ	۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	اول - ۱۳۹۸
چاپ و صحافی	چاپ آبان
قیمت	۳۵۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مؤلفان و مصنفان و مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به ناشر می‌باشد. هر گونه برداشت، تکثیر، کپی‌برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی از ناشر ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

فهرست

صفحه	عنوان
۱۳	پیشگفتار
۱۵	مارک ترولود MARK TRUEBLOOD
۱۶	ریچارد بویل RICHARD P BOYLE
۱۷	ژوزف نیکولاس دلپسل JOSEPH NICHOLAS DELISLE
۱۸	نسی ابراهیم برخیا NASI IBRAHAM BAR HIYYA
۱۹	ابراهیم بن میر ابن عزرا ABRAHAM BEN MEIR IBN EZRA
۲۰	پیتر (پتروس) اپیان (اپیانوس) PITER (PETRUS) APIAN (APIANUS)
۲۱	اسف هال ASAPH HALL
۲۲	استفن ویلیام هاوکنگ STEPHEN WILLIAM HAWKING
۲۳	جین هایدمان JEAN HEDMAN
۲۴	توماس جیرالان هندرسن THOMAS JAMES ALAN HENDERSON
۲۵	فرد هوئل FRED HOYLE
۲۶	ابوالقاسم اصبع ابن ساج ABUALGHASEM ASBAGH IBNSAJAH
۲۷	نیکولاس لوئیس د لاکای NICOLAS LOUIS DE LA CAI
۲۸	یوهان توبیاس مایر JOHANN TUBIAS MAYER
۲۹	تقی الدین محمد ابوالخیر (شامی) TAGHIALDINMOHAMMAD ABULKHAIR (SHAMI)
۳۰	آلکسیس کلود کلیروت LEAIS CLAUDE CLAIRAUT
۳۱	تئودور ریترون اوپولزر THEODOR RITTER VON OPPOLZER
۳۲	دیوید گیل DAVID GILL
۳۳	ویلفرد جرج استرووه WILFRIED GEORGE STRUVE
۳۴	جوزف نورمن لاکیر JOSEPH NORMAN LOCKYER
۳۵	سیمون نیوکمب SIMON NEWCOMB
۳۶	تادیاس هجک TADEAS HAJEK
۳۷	فردریش سیمون ارکنهولد FRIEDRICH SIMON ARCHENHOLD
۳۸	فریتز زویکی FRITZ ZWICKY
۳۹	ابوالحسن نجم الدین علی کاتبی قزوینی ABULHASSAN NAJMALDIN KATEBI GHAZVINI
۴۰	فرد لارنس ویپل FRED LAWRENCE WHIPPLE
۴۱	آلفرد پاتریک کالدول مور ALFRED PATRICK CALDWELL MOORE
۴۲	ویلم د سیتتر WILLEM DE SITTER
۴۳	پیر فرانسیس آندره میشن PIERRE FRANCOIS ANDRE MECHAIN
۴۴	ادوارد فرانسیس پیگوت EDWARD FRANCIS PIGOT
۴۵	آدام ریس ADAM RIESS
۴۶	عزالدین ایدمرر جلدکی EZEDIN IDMER JELDAKI

- ۴۷..... AUDOUIN CHARLES DOLLFUS آدوین چارلز دالفوس
- ۴۸..... CHRISTOPHER . J PRITCHET کریستوفر پریچت
- ۴۹..... TOBIAS MAYER توبیاس مایر
- ۵۰..... MARGARET LINDSAY HUGGINS مارگارت لیندسی لدی هوگینس
- ۵۱..... ROBERT JULLIUS TRUMPLER رابرت جولوس ترومپلر
- ۵۲..... PIETRO ANGELO SECCHI پیترو آنجلو سکی
- ۵۳..... EISE JELTES EISINGA ایزه جلتز ایزینگا
- ۵۴..... JOHANN REGIOMONTANUS یوهان رجیومونتانوس
- ۵۵..... ABUNASR MANSUR IBN ALIV IRAQ JEYLANI ابونصر منصور بن علی عراق جیلانی
- ۵۶..... PORAN NOBAKHTI پوران نویختی
- ۵۷..... BERTIL LIN' BLAD برتیل لیندبلاد
- ۶۳..... SANAD IBN ALI ABUTA سند ابن علی ابوتاب
- ۶۴..... JOHN COUCH ADAMS جان کوچ ادامز
- ۶۵..... DIN. MORE ALTER دینسمور الترمور
- ۶۶..... BHASKARA 1 بهاسکره اول
- ۶۷..... BHASKARA بهاسکر
- ۶۸..... NATHANIEL PIGOTT ناثانیل پیگوت
- ۶۹..... JAMES GILBERT BAKER جیمز گیلبرت بیکر
- ۷۰..... RANKIN MANSFILD BRANLEY فرانکلین منسفیلد برانلی
- ۷۱..... WILLIAM HENRY SMYTH ویلیام هنری اسمیت
- ۷۲..... RICHARD CHRISTOPHER CARRINGTON ریچارد کریستوفر کارینگتون
- ۷۳..... EUGENE MICHEL ANTONIADI یوجین میشل انتونیادی
- ۷۴..... ALEXEY.V ARKHIPOV الکسی ارخیپوف
- ۷۵..... GEORG FRIEDRICH JULIUS AUWERS جرج فردریش جولوس آرتور آوورس
- ۷۶..... SOLON IRVING BAILEY سولن ایروینگ بیلی
- ۷۷..... NICHOLAS CUSAL نیکولاس کوزا
- ۷۸..... ROBERT HENRY DICKE رابرت هنری دیک
- ۸۰..... JOHAN GOODRICKE جان گودرایک
- ۸۱..... ABOLFAZL AHMAD HARAWI ابوالفضل احمد هروی
- ۸۲..... CHUSHIRO HAYASHI کوشیرو هایاشی
- ۸۳..... ALAMALDIN TAASIF علم الدین قیصر تعاسیف
- ۸۴..... MOZAFAR IBN MUHAMMAD MOZAFAR GONABADI مظفر بن محمد بن قاسم مظفر گنابادی
- ۸۵..... ABUALFATH ABDOLRAHMAN ALKHAZINI ابوالفتح عبدالرحمن الخزینی
- ۸۶..... WILLY HARTNER ویلی هارتنر
- ۸۷..... ANTONY HEWISH آنتونی هویش

- ۸۸.....علاء الدین ابوالحسن ابن نفیس قرشی ALAALDIN ABUALHASSAN IBN ALNAFIS
- ۸۹.....مری پالممر MERI PALMER
- ۹۰.....ادلارد باث ADELARD OF BATH
- ۹۱.....آلبرت پیگیوس ALBERT (PIGGHE) PIGHIUS
- ۹۲.....موسی بن محمد قاضی زادہ رومی MUSA IBN MUHAMMAD QADI ZADA RUMI
- ۹۳.....ہایپتیا اَلکساندریا HYPATIA ALEXANDRIA
- ۹۴.....ماری ادلا بلاگ MARY ADELA BLAGG
- ۹۵.....الیس اورت ALICE EVERETT
- ۹۶.....الیس ویبرت داگلاس ALICE VIBERT DOUGLAS
- ۹۷.....ورثا پندلتون کول WERTHA PENDLETON COLE
- ۹۸.....اگنس ماری کلرک AGNES MARY CLERKE
- ۹۹.....ماریا کینیز MARIA KUNITZ
- ۱۰۰.....نیکول رین لپاٹے NICHOLE REINE LEPA TE
- ۱۰۱.....ماریا مارگارت کیرش MARIA MARGARTHE KIRCH
- ۱۰۲.....ایزابیل مارتین لوئس ISABEL MARTIN LEWIS
- ۱۰۳.....دوروسیا کلومپک روبرتز DOROTHEA KLUMPF ROBERTS
- ۱۰۴.....الیزابت کاترینا کومپان ہولیوس ELISABETH CATHERINA KOMPAN HOLIUS
- ۱۰۵.....ہیلکا رانتاسپا ہلنیوس HILKKA RANTASPA HELENIUS
- ۱۰۶.....الن آماندا ہایس ELLEN AMANDA HAYES
- ۱۰۷.....ارنست ویلہلم لبرچت تمپل ERNEST WILHELM TEMPEL
- ۱۰۸.....آریابھاتا ARYABHATA
- ۱۰۹.....آن والکر ANNE WALKER
- ۱۱۰.....ایدا بارنی IDA BARNEY
- ۱۱۱.....پریسیلا فایرفیلڈ بک PRISCILLA FAIRFIELD BOK
- ۱۱۲.....سوفیا براہہ SOPHIA BRAHE
- ۱۱۳.....النور مارگارت پیسی بوربیج ELEANOR MARGARET BURBIDGE
- ۱۱۴.....کاترین جین کزارسکی CATHERINE JEANN CESARSKY
- ۱۱۵.....آنتونیا کتانا مائوری ANTONIA CAETANA MAURY
- ۱۱۶.....ژانت اکیوز متی JANET AKYUZ MATTEI
- ۱۱۷.....جولی ماری وینتر ہانسن JULIE MARIE VINTER HANSEN
- ۱۱۸.....ماری اکوورث اور اورشدهد MARY ACKWORTH ORR EVERSHEDE
- ۱۱۹.....آلوان گراہام کلارک ALVAN GRAHAM CLARK
- ۱۲۰.....برنارد فردیناند لیوت BERNARD FERDINAND LYOT
- ۱۲۱.....ابوعبدالہ سبط ماردینی ABUABDOLLAH SEBT MARDINI
- ۱۲۲.....جان برینکلی JOHN BRINKLEY

- ۱۲۳..... WILHELM BARON VON BIELA ویلهلم بارون ون بیلا
- ۱۲۴..... ANDERS CELSIUS آندرس سلسیوس
- ۱۲۵..... SU SONG سو سونگ
- ۱۲۶..... GUSTAV FREDRICH SPORER گوستاو فردریش ویلهلم اشپورر
- ۱۲۷..... CHARLES PIAZZI SMYTH چارلز پیازی اسمیت
- ۱۲۸..... THEON SMYRNA سیون اسمیرنا
- ۱۲۹..... GEORGE ROBERTS SMALLEY جرج روبرتز اسمالی
- ۱۳۰..... JOSE COMAS SOLA خوزه کوماس سولا
- ۱۳۱..... ARNO ALLAN PENZIAS آرنو آلان پنزیاس
- ۱۳۲..... ERHARD WEIGEL ارهارد ویگل
- ۱۳۳..... ALEXANDR LEONIDOVICH ZAITSEV الکساندر لیونیدوویچ زایتس
- ۱۳۴..... FRIEDRICH AUGUST WINNECKE فردریش اگوست تشر وینک
- ۱۳۵..... WILLIAM EDWARD WILSON ویلیام ادوارد ویلسون
- ۱۳۶..... JOHANN JOSEF VOLF یوهان رودولف ولف
- ۱۳۷..... OLIN CHARLES WILSON اولین چادوک ویلسون
- ۱۳۸..... IBRAHIM EAF SAMUEL ACUTO ابراهام بار ساموئل زاکوتو
- ۱۳۹..... ALBERT EDWARD WHITFORD آلبرت ادوارد ویتفورد
- ۱۴۰..... ALEXANDER WILSON الکساندر ویلسون
- ۱۴۱..... WILLIAM YOLLAND ویلیام یولند
- ۱۴۲..... ALBERT SIMPSON WOODWARD رابرت سیمپسون وودوارد
- ۱۴۳..... FELIX YURIEVICH ZIGEL فلیکس یوریوویچ زیگل
- ۱۴۴..... THOMAS WRIGHT توماس رایت
- ۱۴۵..... YAKOV BORISOVICH ZELDOVICH یاکو بوریسوویچ زلدوویچ
- ۱۴۶..... JAMES HAPWOOD JEANS جیمز هاپوود جینز
- ۱۴۷..... HAROLD SPENCER JONES هارولد اسپنسر جونز
- ۱۴۸..... JACOBUS CORNELIUS KAPTEYN جاکوبس کورنلیوس کاپتین
- ۱۴۹..... SAMUEL PIERPONT LANGLEY ساموئل پیرپونت لنگلی
- ۱۵۰..... WILLIAM LASSELL ویلیام لاسل
- ۱۵۱..... GEORGES HENRY JOSEPH LEMAITRE جرجز هنری جوزفه لمیت
- ۱۵۲..... ERNEST JULIUS OPIK ارنست جولوس اوپیک
- ۱۵۳..... EDWARD MILLS PURCELL ادوارد میلز پرسل
- ۱۵۴..... JOHANN FRIEDRICH JULIUS SCHMIDT یوهان فردریش جولوس اشمیت
- ۱۵۵..... IOSIF SAMUILOVICH SHKLOVSKII یوزف سامویلوویچ اشکلوفسکی
- ۱۵۶..... KAZEM OMIDVAR کاظم امیدوار
- ۱۵۷..... HASSAN ABUALIMORACO حسن ابوعلی مراکشی

۱۵۸		PHILIP FRANCIS ADAMS	فلیپ فرانسیس آدامز
۱۵۹		ERNEST EDWARD ADDERLEY	ارنست ادوارد ادردلی
۱۶۰		ABUALGHASEM ALI ALAVI HOSSEINI	ابوالقاسم علی علوی حسینی
۱۶۱		CLABON WALTER ALLEN	کلابون والتر الن
۱۶۲		JOHN AUGUST ANDERSON	جان اگوست اندرسون
۱۶۳		JULIO GARAVITO ARMERO	جولیو گاراویتو ارمرو
۱۶۴		JONS OSKAR BACKLUND	جونز اسکار بکلند
۱۶۵		JOHN NORRIS BAHCALL	جان نوریس باکال
۱۶۶		JOSEPH MASON BALDWIN	جوزف مسون بالدوین
۱۶۷		ROBERT STAWELL BALL	رابرت استاول بال
۱۶۸		TADEUSZ BANACHIEWICZ	تادئوس باناچیویکز
۱۶۹		LOUIS CHARLES BERNACCHI	لوئیس چارلز برناچی
۱۷۰		PAUL ALFERD BIEFL	پاول آلفرد بیفل
۱۷۱		JOSE GABRIEL FUNES	خوزه گابریل فرس
۱۷۲		ARTHUR CHARLES CLARKE	آرتور چارلز کلارک
۱۷۳		WALTER JOHN CLEKERT	والاک جان اکر
۱۷۴		ERNEST BENJAMIN ESCOBAN	ارنست بنیامین اسکلانگون
۱۷۵		ABUALABAS SHAHA IBN MAJDI	ابوالعباس شهاب ابن مجدی
۱۷۶		JOHANN VON LAMONT	یوهان ون لامونت
۱۷۷		BIJEH KERMANI	بیجه کرمانی
۱۷۸		DAME JOCELYN (SUSAN) BELL BURNELL	دم ژاکلین (سوزان) بل برنل
۱۷۹		DAME JOCELYN (SUSAN) BELL BURNELL	دم ژاکلین (سوزان) بل برنل
۱۸۰		EVA AHNERT ROHLFS	اوا انرت رولفس
۱۸۱		VERA COOPER RUBIN	ورا کوپر روبین
۱۸۲		MARY WATSON WHITNEY	ماری واتسن ویتنی
۱۸۳		FRANCIS ABBOTT	فرانسیس ابوت
۱۸۴		MOHAMMAD TAGHI AHARI	محمد تقی اهری
۱۸۵		MIRZA HAJAGHA AHARI GARCHEDAGH	میرزا حاج آقا اهری قرچه داغ
۱۸۶		RALPH ASHER ALPHER	رالف اشرف
۱۸۷		ABU ABDOLLAH AL MAHANI	ابوعبداله محمد بن عیسی ماهانی
۱۸۸		JOHN EDWARD MELLISH	جان ادوارد ملیش
۱۸۹		AUGUST FERDINAN MOBIUS	اگوست فردیناند موبیوس
۱۹۰		JALALALDIN MONAJEM YAZDI	ملا جلال الدین منجم یزدی
۱۹۱		WILLIAM TYLER OLCOTT	ویلیام تیلر الکو
۱۹۲		ALESSANDRO OPPENHEIM	الساندرو اوپنهایم

۱۹۳		SAMUEL	ساموئل
۱۹۴		ANTONIE PANNEKOEK	آنتونی پانکوک
۱۹۵		JOHN STEFANOS PEBBLES	جان استفانوس پیبلز
۱۹۶		PHILIP JAMES EDWIN PETERS	فیلیپ جیمز ادوین پترز
۱۹۷		CHRISTIAN AUGUST	کریستین اگوست فردریش
۱۹۸		RICHARD.A PROCTOR	ریچارد پروکتور
۱۹۹		RICHARD ANTHONY	ریچارد آنتونی
۲۰۰		JULES HENRI POINCARÉ	ژولز هنری پوینکاره
۲۰۱		GROTE ROSSE	گروت راس
۲۰۲		WILLIAM PARSONS	ویلیام پارسنز
۲۰۳		EDWIN ERNEST SALPETER	ادوین ارنست سال
۲۰۴		MAARTEN SCHMILT	مارتن اشمیت
۲۰۵		JOHANN HIERONYMUS SCHROTER	یوهان هیرونیموس شروتز
۲۰۶		MARTIN SCIAMA	مارتین اسکیا
۲۰۷		DENNIS WILLIAM SIAHON	دنیز ویلیام سیاهو شلتون
۲۰۸		IAN KEITH	یان کیت
۲۰۹		BUSHEED STEPLING	ابو سعید استپلینگ
۲۱۰		JOSEPH	جوزف
۲۱۱		CHARLAN TRUE STETSON	هارلن ترو استستسون
۲۱۲		JOHN QUINCY STEWART	جان کوینسی استوارت
۲۱۳		WILLIAM . R STOEGER	ویلیام استاگر
۲۱۴		JOHANNES STOFFLER	یوهانس استافلر
۲۱۵		EDWARD JAMES STONE	ادوارد جیمز استون
۲۱۶		ORMOND STONE	ارموند استون
۲۱۷		GUSTAV BENJAMIN STROMBERG	گوستاو بنیامین استرومبرگ

پیشگفتار

قبل از استفاده از متن و صفحات این کتاب و بمنظور بهره برداری مناسب آن ، مطالعه این بخش ضروری بوده و به خوانندگان توصیه می گردد .

- کلیه تاریخ های درج شده در متون به تقویم میلادی بوده و هر کجا که ضرورت به ثبت تاریخ غیر میلادی وجود داشته ، عنوان آن مانند (خورشیدی- هجری قمری و ...) قید شده است .

- تاریخ های تولد و درگذشت اشخاص مربوط به پس از میلاد بوده و در صورت دیگر ، با قید پیش از میلاد تعیین شده است .

- در بخش انتهایی متون (آثار) با توجه به محدودیت ظرفیت ، صرفاً " به گزیده و شاخص ترین آثار شخصیت پرداخته شده است .

- تلاش به این رده است تا اشخاص به عنوانی که در کتب موثق ، معتبر و منابع اصلی اشتها ر یافته اند ، در ردیف نام خانوادگی می گنجد .

- در برخی منابع ، مأخذ نش هایی از عنوان یک شخص یا جزئی از نام و گاهی جزئی از نام خانوادگی او استفاده شده که در این موارد نیز سعی بر نظر اجماع منابع در بکارگیری کامل ترین عنوان ها بوده است .

- استفاده از حروف فارسی برای ثبت نام و نام خانوادگی اشخاص متناسب با تلفظ و نگارش معمول صورت پذیرفته و لذا امکان دارد برخی از فرهیختگان به املاء تعدادی از ردیف ها انتقادی داشته باشند که صمیمانه پذیرا خواهیم بود . همچنین در نگارش کلمات با زبان خارجه (انگلیسی و ...) که بیشتر آنچه در محاوره و گفتگو ها مورد استفاده قرار می گیرد ، آورده شده است . بنابراین در ردیف **Name** و **Family** نیز احتمالاً شاهد بعضی مغایرتها در چگونگی نگارش حروف در نگارش زبان خارجی آن (انگلیسی ، فرانسه و ...) خواهیم بود .

- در بررسی احوال و زندگانی تعدادی از اشخاص به داشتن دو ملیت برخورد می نماییم که در این پژوهش از مستند ترین آنها بعنوان ملیت اصلی شخص استفاده شده و در ردیف محل تولد ثبت گشته است .

- گاهی در شرح احوال زندگی خصوصی ، اجتماعی و علمی بسیاری از اشخاص که گروه کثیری از آنها اعضاء جامعه بزرگ مشاهیر می باشد . کتب ، جزوات و مقالات پرشمار و متنوعی منتشر گردیده که اقدام برای گزیده نمودن و انتخاب ویژه ترین آنها را با مشکل مواجه می سازد . بدیهی است متون درج شده بدلیل محدودیت ها ، معرف همه ابعاد شخصیت ها نخواهد بود و برای بسیاری از خواندگانی که در تاریخ علم خصوصاً تاریخ ستاره شناسی ، هیئت و مانند آن تبحر دارند ، بسیار اندک به شمار می رود . لیکن متن برگزیده و درج شده مناسب (برای گروهی از خوانندگان که زمان کوتاهی برای مطالعه داشته و سرعت دسترسی به اختصار زندگینامه ها را ترجیح می دهند) ، به نظر می رسد .